Tirtame plote rastas iki 2,5–2,7 m storio kultūrinis sluoksnis. Apatinis seniausias jo horizontas datuojamas XIV (?) – XV a. Tačiau jis susiformavęs tik teritorijos Š dalyje, arčiau atkastų XVII a. I pusės pamatų.

Visame tyrimų plote įžemis – geltonas smėlis pasiektas apie 2,5 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus. Įžemyje išryškėjo keletas ūkinių duobių. Didžiojoje jų dalyje aptikta daug apdegusių, suskilinėjusių koklių fragmentų. Atsižvelgiant į tai, kad tyrimų metu aptikti bent dviejų krosnių fragmentai, galima būtų teigti, kad šioje vietoje XVII a. galėjo veikti nedidelis koklių degimo (gamybos) taškas, kuris aprūpino čia stovėjusius Radvilų mažuosius rūmus.

The Kiln Sites at Vilniaus St. 41 in Vilnius

176 m^2 were excavated at Vilniaus St. 41 in Vilnius. Two 17th-century kiln fragments (Fig. 1) and two paving levels (Figs. 2, 3), also dated to the 17th-century on the basis of discovered John II Casimir shillings, were unearthed. Stove tile firing kilns probably stood at this site in the mid-17th century. A fragment of an arched foundation from the first half of the 17th century (Fig. 4) and a roughly 15 cm thick, 15th-century layer were also found.

Darius Balsas

Senojo malūno vieta Joniškės gatvėje 3 Klaipėdoje

2011 m. lapkričio mėnesį Klaipėdoje, sklype Joniškės g. 3 vyko žvalgomieji tyrinėjimai. Remiantis istoriniais šaltiniais, tyrimų vietoje, šalia Trinyčių tvenkinio lokalizuojama

4 pav. XVII a. I pusės pamato fragmentas iš P. S. Aleksandravičiaus nuotr.

Fig. 4. A foundation fragment from the first half of the 17th century as seen from the S.

Klaipėdos senojo malūno ir užtvankos vieta. Taip pat ši teritorija yra Klaipėdos istorinio priemiesčio zonos – Malūnų kalno dalis. 1571 m. iš Prūsijos hercogo gautoje žemėje išaugo 2 gyvenvietės: Malūnų kalnas ir Pelenynas. Malūnų kalno sodybos užėmė dabartinės Bangų gatvės kairiąją pusę ir Gluosnių gatvę. XVII a. čia stovėjo nemaža grupė sodybų. Malūnų tvenkinys buvo įrengtas XVI a. užtvenkus priemiesčio pelkes. Prie tvenkinio buvo pastatytas vandens malūnas. Šaltiniuose šis malūnas kartais vadinamas hercogo, kartais pilies malūnu. (Tatoris J., *Senoji Klaipėda. Urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 metų,* Vilnius, 1994, p. 51, 269).

Žvalgomųjų tyrimų metu sklype ištirtos 2 perkasos (5x2 m ir 6x2 m dydžio) bei 5 šurfai – iš viso 47 m^2 plotas (1 pav.). Perkasoje 1 fiksuotas galimas senojo malūno pylimo šlaito kraštas, suformuotas iš rusvo priemolio ir smėlio. Pylimo kraštas XX a. buvo nukastas ir suformuotas statesnis šlaitas. Teritorija prie pylimo niveliuota smėlio, žvyro ir griuvenų

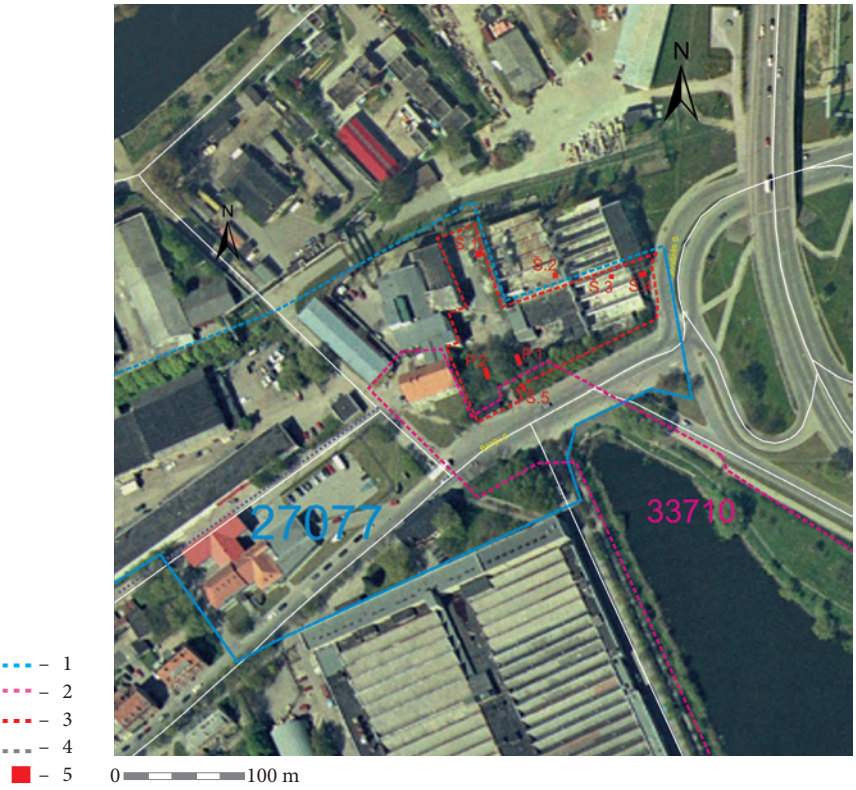

1 pav. Tyrinėtos teritorijos planas: 1 – Klaipėdos senojo miesto vieta su priemiesčiais (UK 27077); 2 – Klaipėdos malūno ir kitų pastatų kompleksas (UK 33710); 3 – 2008 m. tyrinėta teritorija; 4 – 2011 m. tyrinėta teritorija; 5 – tirti šurfai ir perkasos. D. Balso brėž.

Fig. 1. Plan of the excavated area: 1 – site of Klaipėda Old Town and its suburbs; 2 – the Klaipėda mill and building complex; 3 – the area evaluated in 2008; 4 – the area evaluated in 2011; 5 – trenches and test pits.

sluoksniais. Perkasos 2 P dalyje atkasti XIX a. pabaigos – XX a. akmeniniai cemento skiedinių surišti pastato pamatai. Perkasos V dalyje 1,55 m gylyje atidengtas raudonų plytų, rištų su kalkių skiediniu, mūras, kuris gali būti susijęs su XVI–XVIII a. senojo malūno pastatais.

Šurfuose 1–3 aptikti nuo 75 cm iki 2,34 m storio XIX–XX a. sluoksniai su statybinėmis griuvenomis. Šurfe 5 2,3 m gylyje pasiektas tik XX a. kultūrinis sluoksnis su 1946 m. moneta.

Remiantis istorine ir kartografine medžiaga manoma, kad XVI–XVII a. sklypo ribose buvo malūnas ir stovėjo pavieniai pastatai. Žvalgomieji tyrinėjimai tai patvirtino. Radiniai perduoti į MLIM.

The Old Mill Site at Joniškės St. 3 in Klaipėda

In 2011, a field evaluation was conducted on the plot at Joniškės St. 3 in Klaipėda. The site of a 16th–17th-century Klaipėda mill and pond was identified at this location beside Trinyčiai Reservoir on the basis of historical sources. A total of 47 m^2 were excavated on

this plot during the evaluation (Fig. 1). The possible edge of the old mill's embankment slope, which had been created using reddish sand, was found in trench 1. A lime-mortar-bonded red brick wall, which could be connected with the buildings of the 16th–18th-century old mill, was unearthed at a depth of 1.55 m in trench 2.

Vida Kliaugaitė, Elena Pranckėnaitė, Aušra Zalepūgienė

Tyrinėjimai Vilniuje, Klaipėdos gatvėje 7A

2011 m. UAB „LLBOF–1" užsakymu KPIP atliko detaliuosius archeologinius tyrimus ir žvalgymus Vilniuje, sklype Klaipėdos g. 7A projektuojamo užstatymo vietoje bei žvalgomuosius tyrimus renovuojamoje Klaipėdos gatvės atkarpoje (1 pav.). Jų metu ištirtas bendras 1632 m² dydžio plotas, žvalgomųjų tyrimų metu Klaipėdos gatvėje papildomai ištirtas 20 m² dydžio plotas, žvalgytas 710 m² dydžio plotas.

Klaipėdos 7A sklypas yra Vilniaus senamiesčio 28 kvartalo, esančio tarp Trakų, Vilniaus, Klaipėdos bei Pylimo gatvių, V dalyje. Kvartalas formavosi prie vienos seniausių miesto gatvių – Trakų kelio, šalia miesto gynybinės sienos (iš vidinės jos pusės), statytos nuo 1503 m., gavus Lietuvos didžiojo kunigaikščio Aleksandro privilegiją. Įvairios sienos atkarpos statytos skirtingu laiku, bet šioje vietoje turėtų būti viena ankstyvesniųjų sienos atkarpų, kadangi ji yra vienų svarbiausių miesto vartų – Trakų vartų aplinkoje.

Iš istorinių šaltinių žinoma, kad jau XVI a. kvartalas prie gatvių buvo užstatytas mediniais namais, o XVIII a. prie gatvių buvo statoma ištisai. XVIII a. pabaigoje – XIX a. nugriovus miesto sieną kvartalas išsiplėtė į V, kur pastatyti nauji ir rekonstruoti senieji pastatai. Reikšmingiausias sklypo pastatas buvo vadinamieji Oskierkų rūmai, stovėję prie Klaipėdos gatvės (Klaipėdos g. 7). Dalis šių rūmų pagalbinių pastatų bei naujas rūmų korpusas, su senuoju sujungtas mūrine galerija ir aukšta siena su plačiais įvažiavimo vartais, stovėjo Klaipėdos g. 7A sklype.

2003 m. Klaipėdos g. 7A sklype vykdyti žvalgomieji tyrinėjimai, kurių metu ištirtas 48 m² dydžio plotas, įvairiose sklypo vietose ištiriant 8 3x2 m dydžio šurfus. Šurfuose aptiktas nuo 1,8 m iki 3,86 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas XV–XX a. Nustatyta, kad sklypo teritorija buvo apgyvendinta jau XV a. ir vėliau intensyviai naudota. V pusėje sklypą riboja gynybinės sienos liekanos. Sklypo Š dalyje, palei Klaipėdos gatvę, kur stovėjo vadinamųjų Oskierkų rūmų gatvės V korpusas, aptiktas XIX a. išmūrytas rūsys. Su sklypu PR besiribojančio gyvenamojo namo (buvusio pagalbinio Oskierkų rūmų pastato) pamatai siekia iki 1,25–1,3 m gylį nuo dabartinio žemės paviršiaus. Pastatas statytas XIX a. Šurfuose 1 ir 6 po apatiniu kultūriniu sluoksniu aptikti medinių rentinių statinių pėdsakai, pagal kuriuos galima spėti, kad ŠV ir PR dalys XV–XVI a. buvo užstatytos mediniais statiniais. Nustatyta, kad viršutinė kultūrinio sluoksnio dalis, suformuota XIX–XX a., archeologinės vertės neturi. Jos storis kartu su asfalto, skaldos, betono dangomis siekia iki 40–50 cm gylį nuo dabartinio žemės paviršiaus (*ATL 2003 metais,* Vilnius, 2005, p. 199–201).

2007 m. Klaipėdos g. 7A sklype pradėti detalieji tyrimai. Ištirta sklypo P dalis – 850 m² dydžio plotas (perkasos 1–16). Aptiktas 1,7–2,4 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas